

Sotjant des des Castell

Jo tenia una bona amistat amb en Marcel Deulofeu, en *Nitus* de Fornells. Alguna vegada havia anat a veure'l a casa seva i sempre teníem tema de conversa. Un dia vàrem començar a parlar que ens agradava de fer una mica de migdiada; en això que ell, tot assenyalant-me un escon que hi havia allà, em diu: "Veus?, molts dies havent dinat em foto aquí d'*escoues* enlaire i hi faig un son". Ses *escoues* d'una barca són les guies que porta a sota, que llisquen sobre els pals per varar-la i treure-la de l'aigua.

Un altre dia també ens vàrem trobar amb en Marcel a Palafrugell. Ell s'havia comprat una Guzzi –moto de les primeres que van sortir– de color vermell, de la qual estava meravellat, i vàrem estar una bona estona parlant i explicant-me entusiasmat les excel·lències de la moto. Quan ens acomiadàrem, ell es disposà a posar-la en marxa, però no se li engegava. Al cap d'una bona estona de provar-ho en va, tot agafant-s'ho amb calma exclamà: "Collons! Ara hauré d'anar al rem!".

Una locució d'aquest tipus que es féu popular entre la gent pescadora fou

aquella de "Si és mal temps, crida'm". La lògica *conyona* d'aquesta expressió ve del fet que després de la guerra civil, a Begur, com a per tot arreu, es passava molt malament, i molts homes s'enrolaren per anar a pescar amb teranyines a la nit, mentre que de dia procuraven fer una feina o altra per guanyar quelcom. Naturalment anaven cansats, i és per això que si algun dia es posava mala mar i no es podia sortir a pescar, fins a cert punt se n'alegraven. Quan era bon temps es cridaven l'un a l'altre per baixar junts, però quan era dolent, pensant que ja se'n podrien anar cap al llit, deien als companys: "Si és mal temps, crida'm".

Una altra expressió molt usada i que s'ha perdut totalment és aquella d'"aigua a cul". Quan la gent s'anava a banyar, els que no sabien nedar es ficaven a l'aigua amb precaució i s'endinsaven fins a nivell de cintura; llavors es giraven de cara en terra i feien una mica de remullada. D'aquesta manera de ficar-se a l'aigua en deien "anar fins aigua a cul", però aquesta frase també s'aplicava quan es parlava d'una cosa que era a prop: per exemple, si algú se

n'anava de Begur per viure a un altre poble que no fos molt lluny deien que havia anat "a aigua a cul".

De relats com els que acabo d'escriure encara me'n queden per a un altre dia, però abans d'acabar us vull explicar un cas que no es cap refrany ni frase feta però que té molt a veure amb l'anar fent empordanès, i que jo titularé:

Dos del país

En Joan Esponellà, un dia, per passar un parell d'hores s'arribà fins a l'Estartit. Tot passejant se n'anà fins al port de pescadors, allà veié un grup de badocs i s'hi afegí per curiositat, i pogué contemplar uns quants coves de sonsos acabats d'agafar i tres homes que hi feinejaven.

Ell, amb un posat de neòfit, preguntà a un d'aquells homes: "Tot això ho heu agafat amb canya?". L'interrogat, que el va "veure", li contestà: "Sí senyor, però amb molta paciència".

Afectuosament,

J. C. Riera